

Terug naar de digitale krant

 Luister naar

Verwar zending en assistentie niet. Je kunt mensen wel op gelijkwaardige gronden uitzenden

OPINIE Verwar zending niet met ontwikkelingshulp, of met oecumenische assistentie. Henk ten Brinke bepleit een helder gebruik van begrippen als wederkerigheid en gelijkwaardigheid.

Henk ten Brinke • werkte in Congo en werkt nu in Noord-Afrika als docent theologie

maandag 24 juni 2024 om 01:10 aangepast 06:27

Een kerkdienst in Congo.

beeld: anp / Panos Pictures

De laatste zendelingen die Verre Naasten naar het buitenland uitzond, zijn verdwenen, vertelt Klaas Harink, die directeur van deze organisatie was (ND 19 juni). Hij is daar trots op.

Harink schuwt ongenueanceerde uitspraken niet. Het christelijke geloof ging voorheen als een pakketje van A naar B van Nederland naar de rest van de wereld. 'Daar hebben we gelukkig totaal andere inzichten over gekregen.'

Hij heeft wat moeite met een antwoord op de vraag of het eenrichtingsverkeer van de zending er ook vroeger niet had moeten zijn. Het ging toen om landen waar nog helemaal geen christelijke gemeenschappen waren. En er leefden nu eenmaal ideeën over ontwikkelingswerk waarvan we nu inzien dat die tot ongelijkwaardige machtsverhoudingen leidden. Aldus Harink.

Volgens mij lopen hier een aantal zaken door elkaar. Ik noem er vier.

eenrichtingsverkeer

Een: zending en ontwikkelingswerk. Je kunt allerlei negatieve aspecten benoemen van zending als eenrichtingsverkeer: verbinding met kolonialisme, overdracht van specifiek westers, dus eenzijdig, gedachtegoed ... Maar dat doet er niet aan af dat zending per definitie een vorm van eenrichtingsverkeer is (zoals Paulus' zendingsreizen eenrichtingsverkeer waren). Maar wat kenmerkend is voor zending, is voor het ontwikkelingswerk juist uit den boze.

Twee: zending (in gebieden waar nog geen christelijke gemeenschappen zijn) en assistentie aan kerken door andere kerken, diensten en/of financiën. Terwijl zending eenrichtingsverkeer is, is bij assistentie aan kerken wederkerigheid van groot belang. De verwarring tussen deze twee wordt versterkt door de sterke inflatie van het woord 'zending', via het begrip 'missie'. Missie is een containerbegrip geworden, dat heel verschillende dingen omvat, in ieder geval: evangelieverkondiging waar dat nog niet gebeurd is (zending); oecumenische assistentie tussen kerken (bijvoorbeeld door docenten ter beschikking te stellen; die moet je geen zendelingen noemen) en ontwikkelingssamenwerking (die erop uit is om de levensomstandigheden van mensen te verbeteren).

Drie: assistentie door middel van personen of door middel van geld. Als je als wit persoon met een zak geld naar een zendingsterrein afreist, zorgt dat volgens Harink voor

ongelijke machtsverhoudingen, en ik (h)erken dat. Maar als je nu eens mensen uitzendt zónder een zak geld en zonder enige invloed op geldstromen, zou dat de kans op een ongelijkwaardige machtsverhouding niet aanzienlijk verminderen? Overigens kan alleen geld sturen net zo goed een ongelijkwaardige machtsverhouding opleveren.

Vier: gelijkwaardigheid en wederkerigheid. Voor Harink vallen die twee samen. Maar als er geen sprake is van wederkerigheid (bijvoorbeeld in een klassieke zendingssituatie) betekent dat niet dat er geen sprake kan zijn van gelijkwaardigheid: elk mens, gelovig of ongelovig, is Gods beeld. Omgekeerd betekent wederkerigheid ('zij komen ook bij ons') bepaald nog niet dat er ook sprake is van gelijkwaardigheid.

Gelijkwaardigheid is een belangrijk criterium bij het uitzenden van mensen. Maar Harink heeft niet duidelijk gemaakt dat er per definitie geen gelijkwaardigheid kan zijn wanneer mensen worden uitgezonden voor zending, oecumenische assistentie of ontwikkelingssamenwerking.

Dit is een opiniebijdrage. De mening van de auteur is niet per se het standpunt van de redactie. Wilt u reageren? Stuur dan een brief (maximaal 200 woorden) naar opinie@nd.nl

 [Mail de redactie](#) ▾

MEEST GELEZEN

21 jun, 11:23 **PROTESTANT**

Peter Buijs nieuwe voorzitter CGK-synode. 'We kunnen het niet verwachten van onze inventiviteit'

22 jun, 01:30 **GELOOF**

Een woord van acht letters verdeelt kerken van Oost en West al duizend jaar. Komt daar nu een eind aan?

21 jun, 21:53 **PROTESTANT**

Hbo-theoloog kan nu officieel dominee worden in PKN. Al blijft een derde van synode faliekant tegen

5 uur geleden **VARIA**

Huizenprijzen in mei flink gestegen tot nieuw record

21 jun, 14:44 **VARIA**

Nederland levert Oekraïne samen met ander land Patriot-systeem

21 jun, 02:00 **KLIMAAT**

Liveblog extreem weer: Meer klimaatvluchtelingen door droogte en overstromingen • Nat voorjaar slecht voor vogels

21 jun, 11:14 **POLITIEK**

Hoe NSC en VVD al voor de start van het kabinet-Schoof bezig zijn met hun exitstrategie

22 jun, 18:50 **COMMENTAAR**

Omvolking? Nederland staat op de drempel om abnormaal gedachtegoed te normaliseren

LEES OOK

OPINIE

Verwar zending en assistentie niet. Je kunt mensen wel op gelijkwaardige gronden uitzenden

OPINIE

Navolging van Jezus kan niet betekenen dat we maatschappelijk spannende passages weglaten uit preek

ACHTERGROND

Is de vierdaagse werkweek een goed idee? 'Bij ons is het een utopie gezien onze personeelstekorten'

OPINIE

Inderdaad, bij ons bouwbedrijf hebben we graag Nederlandssprekenden. Dat voorkomt misverstanden

OPINIE

Weg met de smartphone? Beter is jongeren te vormen binnen de geloofsgemeenschap. Maak ze weerbaar

OPINIE

Vanwege regels een extra kostenpost van 30.000 euro. Kan een boerenbedrijf dat er nog bij hebben?

MEEST GELEZEN

17 jun, 01:59 **GELOOF**

Behoudende christelijk-gereformeerden zullen vertrekken bij vrouw in het ambt. ‘Zij nemen dit risico’

18 jun, 11:58 **GEZONDHEID**

Zijn hormonen de oplossing voor overgangsklachten? ‘Het is geen wondermiddel’

17 jun, 02:00 **NEDERLAND**

Jongeren doen boekje open over stages die nachtmerrie bleken. ‘Ik kwam huilend thuis’

20 jun, 19:30 **BUITENLAND**

Eerste gevechten tussen Chinese kustwacht en Filipijnse militairen in Zuid-Chinese Zee

18 jun, 11:15 **GELOOF**

Hardstyle-dj Sefa vindt oude Psalmen en Bach geweldig. ‘Die zielskreet uit Psalm 130 trof me’

20 jun, 21:21 **PROTESTANT**

De synode van de waarheid voor de CGK: ‘Wij weten niet hoe het verder moet met ons kerkverband’

18 jun, 14:50 **PROTESTANT**

Universiteit Apeldoorn vraagt begrip voor studenten die tegen vrouwelijke ouderlingen zijn

18 jun, 02:00 **BUITENLAND**

De NAVO wil meer kernwapens activeren nu Rusland, China en Noord-Korea ‘in razend tempo nieuwe wapens opstellen’